

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimaj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto 13 gld. — kr.
 „ pol leta 6 „ 50 „
 „ četrt leta 3 „ 30 „
 „ jeden mesec 1 „ 10 „
 Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto 15 gld. — kr.
 „ pol leta 8 „ — „
 „ četrt leta 4 „ — „
 „ jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slov. Naroda“.

Deželni zbor kranjski.

(IX. seja dne 22. decembra 1885.)

Začetkom seje nasvetuje baron Apfaltrern, ko je poprej že dolgo časa poslanec Gutmansthal mej nemškimi in slovenskimi poslanci mešetaril, naj se zborovanje deželnega zbora odloži do 4. januarja prihodnjega leta.

Poslanec Hren podpira predlog, ker se bode, kakor je on izračunal, s tem deželi prištedilo 14 do 1500 gld. na dietih in ker je vsakdo ob praznikih rad v krogu svoje obitelji.

Dr. Poklukar tudi ni za to, da bi se zborovalo le na videz, a gradiva je dovolj, vsaj v odsekih se lahko dela. Zategadelj se ne strinja s tem, da bi se delo za celih 14 dni odložilo.

Deželni glavar grof Thurn opomni, da so vmes trije prazniki in dve nedelji, ko bi se itak ne delalo. Potem se predlog vsprejme in deželni glavar naprosi deželnega predsednika, da pridobi dovoljenje presvetlega cesarja za odložitev deželnega zbora.

Poslanec profesor Šuklje odloži svoje mesto kot namestnik deželnega odbornika, ker sedaj stalno biva na Dunaji.

Poslanec dr. vitez Bleiweis-Trsteniški poroča v imenu finančnega odseka o poročilu deželnega odbora glede deželnih dobrodelnih naprav. Poročilo se glasi:

Leta 1884 znašali so stroški za oskrbovanje revnih kranjskih bolnikov v tujih bolnišnicah 55.463 gld. 65 kr. (mimo 64.640 gld. l. 1883). Glede na proračun s 65.500 gld. prihranilo se je l. 1885 blizu 10.000 gld., ker je vsled ugodnejšega zdravja bilo menj bolnikov oskrbovati in ker deželni odbor strogo pazi, da se bolniki ne vzdrže dalje v bolnicah, nego je neobhodno potrebno, neozdravljivi pa da se izpuste ali oddado občinam. Največ bolnikov se je zopet zdravilo v Trstu, 540 s 11.858 gld. oskrbnimi stroški, potem v Zagrebu 393 s 9679 gld. stroški, na Reki z 2848 gld., v Gradci z 2703 gld., v Brežicah z 2545 gl., v Osijeku z 2302 gl., v Celovci z 2106 gl., itd. Oskrbni stroški v tujih bolnišnicah so znašali

leta 1882 49.996 gld.
 „ 1883 64.640 „
 „ 1884 55.463 „
 torej v treh letih skupaj . 170.099 gld.

V Ljubljanski bolnišnici z blaznico znašali so oskrbni stroški za bolne Kranjce

leta 1882 92.455 gld.
 „ 1883 95.737 „
 „ 1884 97.421 „
 torej v treh letih skupaj . 285.613 gld.

Ako se doštejejo stroški za bolnike v tujih bolnicah v znesku 170.099 „
 kaže se, da je Kranjska v treh letih izdala za oskrbovanje bolnikov 455.712 gld.

Poročilo se brez razgovora na znanje vzame.

Poslanec dr. Papež poroča v imenu upravnega odseka, da lansko leto sklenena postava o nadzorstvu deželnega odbora nad rezervnim fondom kranjske hranilnice ni dobila Najvišjega potrjenja.

Poslanec Svetec pravi, da se sicer ni nadejal, da bi bila postava potrjena, a upal je, da bode vlada nepotrjenje postave podprla z boljšimi razlogi, nego da se je prepisal govor poslanca barona Schwegla, ki je govoril proti tej postavi. Ni res, da bi se postavni načrt ob društveno postavo zadeval, tudi ni resnično, da bi se državno nadzorstvo nad hranilničnim rezervnim zakladom s to postavo omejevalo. Hranilnica ni v nobeni zvezi z društveno postavo in le slučaj je, da ima hranilnico v Ljubljani društvo v rokah, saj bi jo imelo lahko v kakem mestu, kakor je bilo s prva tudi namenjeno in kakor je to pri Kočevski hranilnici. Sicer pa pričakuje govornik rešitve te zadeve v državnem zboru, ker je že poslanec Lienbacher stavil dotični predlog.

Poslanec dr. Papež poroča o letnem poročilu deželnega odbora o ženitvanjskih oglašnicah in prečita dopis c. kr. vlade, v katerem slednja naznanja, da se ne ujema s tako postavo, ker bi omejevala osobno svobodo! Poročevalec nasvetuje, naj se to vzame na znanje.

Poslanec Pfeifer nasvetuje, naj se ves dopis vlade pridene stenografičnemu zapisniku. (Govor smo že priobčili.) (Dalje prih.)

Močvirska postava in najnovejši napori, da bi se preustrojila.

Leta 1872 začelo se je na to misliti, kako bi se delovanje v zboljšanje poleg Ljubljane ležeče močvirske ravnine oživel, kajti tedanja osuševalna komisija, obstoječa iz samih uradnikov, je pripoznala, da kmet njenih nasvetov ne mara.

Da je ta važni kulturni zavod ob vso veljavo prišel, ni se čuditi, ker noben ud kmetije več ni bil. Vsled tega delala se je kmetu v veliko kvaro napaka za napako. Ako pogledamo naše glavne odtoke, proge cest ter potov, po barijski latvici razpeljanih, mora vsak kmet, akopram inženir ni, spoznati, da je bilo tedanje vodstvo za obdelovanje močvirja obdelovanju le v kvar — svojo nesposobnost pokazalo je pa najbolj s tem, da je to ravnino razkosalo v parcele in parcelice, tako da ima posestnik mesto jednega kosa, ki bi primeroma meril 7 oral, taci osem do dvanajst, raztresenih po jedno uro daleč narazen.

Pri razdelitvi se tudi ni gledalo, da bi kosovi za obdelovanje ugodno obliko ter ležbo imeli; — na Logu je obširen kos tako razdeljen, da ima obliko razpetega dežnika. Nekateri kosovi so pa tako ozki, da se na njih še voz obrniti ne da.

Kdor je imel plug kedaj v rokah, ve, kako

težavno je take kosove orati, kateri neso po vse dolžini jednako široki.

Tu ter tam se je svet razdelil, a na pot se pozabilo. Ni torej čuda, da je kmet kos za kosom po 10—20 gld. oralo sveta v barji prodajal, kajti kaj mu je koristil kos s 400 štir. sežnjem dve ali tri ure daleč od doma, vrhu tega pa še brez pravnega pota. Kdo je temu kriv, da je zdaj premnogo zemljišč brez močvirja, kjer se ob njivah na trdem polji vsaj nekoliko nadomestka pridobi? Tedanja komisija, kateri inženirjev nikoli manjkalo ni.

Kako nesposobne gospodarje je barjan 1860 leta imel, ko se je imelo močvirsko osuševanje izvršiti, kažejo prežalostni nasledki tega podjetja.

Močvirje ne bo več potopljeno, kmet bode pridelal na kupe žita ter sena, a jedva se je struga Ljubljance jela proti jezu v Vodmatu trebiti, že povzdigne nek Ljubljanski kmetovalec svoj glas: „močvirje bo presuho, če delo nadaljujete!“

Takoj se opusti uravnava najbolj važnega oddelka Ljubljance v prekopu proti Selu in Mostam, strah, da bi močvirec presuh ne postal, prešinil je osuševalcem ude tako, da so celo pozabili zatvornične kole pri uteku Ljubljance v Cesarski graben populiti. Kaj sledi? Ni bilo še delo odobreno, že je obiskala povodenj svoje prejšnje kraje, in to leto za letom bolj, tako da je 1878 leta vrhu nec dosegla, v dan 17. novembra istega leta je voda malo nižje stala, ko o veliki povodnji 1851 leta, ko odtočne struge Ljubljance še regulovane neso bile. Od kod to? Od tod, ker se komisija čestokrat obstoječa iz samih tehniških strokovnjakov pri mnogih obhodih ni naučila, da rupna pola, obstoječa iz organskih tvarin gnije, in to tembolj, čim bolj se udejuje, če se tudi ne požiga, slednjič ostanejo samo še pepelni, k večjemu 3% prvotne debelosti znašajoči ostanki.

Osuševalna ta komisija mislila je vednemu krčenju rupne pole s tem v okom priti, da je požiganje po moči prepovedovala, ne vedoč, da s tem malo ali ničesar ne doseže, ker obdelana rupna (šotna) pola gori, če tudi ognjenih prikaznij videti ni, samo kmet je tratil dragi čas v najhujšem delu, zaradi pridnosti na več dni v ječi zaprt.

Spoznavši svojo nesposobnost in glede na to, da po upravnih nazorih gospodarska oblast nad kako stvarjo le lastniku pripada, naredila se je 1877 leta postava, po kateri naj bi močvirski kmet samega sebe gospodaril.

Pripoznati se mora, da je bila ta postava kljub nekaterim nedostatom, n. pr. o volilnih skupščinah, o požiganji in o gospodarstvu z osuševalnim zakladom, vendar kmetu pravična, če se je tudi gospodi z 64 ha. ista oblast dala, kakor kmet-skemu odborniku, zastopajočemu 1000 ha. močvirskega sveta.

Odbor bil je 1878. leta sestavljen.

Glavno delo te dobe bil je črtež, po katerem naj bi se kmet povodenj popolnem znebil. V to svrhu je c. kr. kmetijsko ministerstvo dobrohotno odličnega veščaka c. kr. višjega stavbinskega svetovalca g. J. Indro poslalo, kateri je spoznavši, da bi kmet po dejanskih izkušnjah pri obdelovanji barja najboljše nasvete za izdelovanje prevažnega črteža dati utegnil, radovoljno v posvetovanji barjana poslušal.

Strah pred ognjem je izginil, če je tudi neki starokopitnež, kateri hoče kmata iz starih knjig poučevati, kako naj svoj svet obdeluje, vse žile napejal, da bi se v bodoče požiganje popolnem prepovedalo.

Volitve lanskega leta so zopet pokazale, komu močvirski kmet zaupa, a dregnilo je nekega gospoda na vso moč nemilo, da ga kmet, spoznavši njega zasluge za močvirje, voliti hotel ni. Zavedni močvirec je gotovo veliko pregreho storil, a ker mu ni bilo mogoče drugače do živega priti, dokazal je oni gospod, da zakon iz 1877 ne zadostuje po samosilstvu hlepečemu možu. Predlaga se torej, naj se postava tako presukne, da bi deželni odbor na ukrepe močvirskega odbora direktno uplival, ali drugače rečeno, deželni odbor naj bi mož, kakeršni so v stari dobi močvirju gospodarili, v takem številu v močvirski odbor volil, da bi pri posvetovanjih vedno večina na oni strani bila, kjer bi oni gospod poročevalec našega slavnega deželnega zbora sedel. Utemeljeval je svoj predlog s tem, da bo morala dežela z velikimi vsotami močvircu pomagati, da bo mogel nameravana dela izvršiti, češ, to bo n kako breme za deželo, kakor je bila gradba za blazne, novi muzej ter druge naprave, katere deželi nikakršnega materialnega dobička ne donajajo. Zamolčal je pa, da se bo ta podkrepitev močvirskega posestnika v kratkem izplačala z višjimi deželnimi nakladami, katere bo dežela kranjska po bodoči uravnavi zemljiškega davka od močvirja vsako leto pobirala. Zvičajno je pozabil povedati, da zadnji sklad za usuševanje barja, odkar se novi davek plačuje, 17% donaja, in to imenuje naš narodni gospodar breme? Da se naši gospodje poslanci od kakega sotrudnika pregovoriti dadó, ni čudno, ker neso baš o tej stvari poučeni, a čuditi se je, da se gospodje deželni poslanci Ljubljanske okolice na želje ter blaginjo svojih volilcev malo ali nič ne ozirajo.

Sploh se mora trditi, da nemamo kaj posebno pomanjkljivih zakonov, glavna napaka je ta, da se ne izpolnjujejo. Malo ne vsa določila močvirske postave so se v pretekli dobi krušila, a brez graje, kjer je njega pripadnik odboru predsedoval, vriš se je pa zagnal, če ni po pikah postave koračil pri močvirskih shodih kmetski zastopnik, kateri je bil pred malo leti ženijalen in vzgleden kmetovalec v barji.

Ako ima kateri narodni poslanec resno voljo kmetski stan povzdigniti, naj ne pomaga sovražniku naroda, zavednega kmeta pod sramotno jerobstvo staviti.

Okoličan si zna sam gospodariti, ni mu treba nepotrebnih nevednih varuhov.

Psoval se je slovenski kmet, ker ni hotel za svojega oskrbnika inženerja si najeti, ker ima prežalostne izkušnje o njihovem delovanju takrat, ko so imeli le-ti odločilno besedo o stavbi jezov v močvirju in drugod pod Ljubljano.

Priporočati bi pa bilo možu, željnemu prestrojiti postave o obdelovanju močvirja, naj bi se lotil za povzdigo našega kmetijstva prevažnega dela, namreč naj se poprime sestave zakona za skroženja našega raztrganega posestva.

Za tako jako nujno potrebno delo bode mu tudi barjan hvaležen.

Deželni odbor ima po določitih sedanjega zakona direktnega upliva na izobilje, saj ima svojega zastopnika v odboru ter po § 45 tudi vrhovno nadzorstvo v postopanju močvirskega odbora.

Barjan.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. decembra.

Kakor se Dunajskim listom poroča iz Celovca, je pravosodno ministerstvo izdalo že pred več tedni jezikovno naredbo za **Koroško**, ki je podobna jezikovnej naredbi, ki se je bila izdala za Spodnje Štirsko. Čas je bil že res, da vlada kaj stori, da bo jezikovna enakopravnost tudi veljala za koroške Slovence. Vendar mi še prav ne verjamemo tej vesti in hočemo počakati, se li potrdi.

Gališki deželni zbor začel je včeraj zopet svoje zborovanje. Jel se je posvetovati o omejenji občinske avtonomije v prid okrajnim zastopom. Poljaki hočejo omejiti občinsko avtonomijo zategadelj, ker imajo v mnogih občinskih zastopih Rusini večino v okrajnih zastopih so pa Poljaki skoro povsod v večini. Smoter tega zakona je tedaj le zatiranje Rusinov.

Iz 17. številke poročil nemškega **Schulver-eina** se razvidi, da ima to društvo v vseh avstrijskih kronovinah 1078 podružnic in sicer: na Dunaji 21, v Spodnji Avstriji 147, v Zgornji Avstriji 92, na Solnogradskem 10, Štírskem 100, Koroškem 42, Kranjskem 7, Primorskem 3, Tirolskem in Predarliskem 16, Češkem 474, Moravskem 147, v

Šleziji 46 in Bukovini 3. Mej temi je 75 ženskih podružnic.

Vnanje države.

Premirje mej **Srbijo** in **Bolgarijo** se je bilo sklenilo s tem pogojem, da se takoj začno mirovni dogovori. Kakor pa stvari sedaj stojé, se mirovna pogajanja ne bodo tako hitro pričela. Temu je nekoliko kriva Turčija, ki je predlagala, da bi turški odposlanec sklepal s Srbijo mir, bolgarski naj bi pa bil njegov pomočnik. Ker Bolgari neso voljni temu pritrditi, začelo se je o tem dopisovanje mej Sofijo in Carigradom. Dokler se Bolgarija in Turčija ne sporazumeta, se mirovna pogajanja ne morejo začeti. Ministerska kriza v Srbiji pa tudi ovira hitro sklepanje miru. — „Tempsov“ dopisnik brzojavil je svojemu listu iz Sofije, da je imel priliko ogledati seznam ujetih Bolgarov, kateri je srbski zastopnik, polkovnik Topalović, predložil vojni komisiji. V seznamu je res navedenih kakih 2500 imen in pri vsakem povedan tudi rojstni kraj. Ko je seznam pregledal, uveril se je, da jih je nad dve tretjini iz onih vasij, katere so bili Srbi poseli. Ti neso bili niti v vojni, ter so jih Srbi odveli s pretvezo, da so bolgarski polčenci. Iz pravi majhnih vasij je navedenih po 40 ujetnikov. Na ta način bi bili Bolgari tudi lahko uštelí mej ujete mnogobrojne begune petnajstega srbskega polka, kateri so se vrnili v Pirot, ko so Bolgari zaseli to mesto, proč pometavši orožje in uniforme. Bolgari se pa za nje neso zmenili, ker neso hoteli množiti števila vojnih ujetnikov, ako k temu neso bili prisiljeni, ker so imeli dovolj težav s preskrbovanjem svojih vojakov. Da Bolgari neso dobili skoro nobenih srbskih topov, temu je uzrok le to, ker se je srbsko topništvo vselej umaknilo, ko je videlo, da bi utegnili Srbi biti tepeni, in pustilo bolgarskim topničarjem obstreljavati umikajoče srbsko peštvo. Res je smešno, zanikavati bolgarske vspehe, ko so srbski častniki sami priznali, da je po bitvi pri Pirotu vsak srbski vojak imel le še 7 patron. Vsa srbska vojska bila bi neizogibno uničena, ako ne bi bila Avstrija s svojim posredovanjem posegla vmes. Preiskava bode tudi pokazala, da se navzlic točnim določbam premirja nadaljujejo praske na meji, katere prouzročujejo Srbi.

„Birževija Vjedomosti“ jako pesimistično presojuje dnevno povelje **bolgarskega** kneza na svoje čete. Priznanje zaslug ruskih častnikov za bolgarsko vojsko, misli ta list, bilo je potrebno, ker drugače ne bi pripoznala Rusija zjedinenja. To je knezu gotovo svetoval „pošteni mešetar“. Toda Rusija mora zahtevati, da bodo tudi v bodoče bolgarskim četam zapovedovali ruski častniki, kakor so pri ustanovitvi kneževine. Bolj simpatično pa piše o tem povelji oficijozno glasilo ruske vlade „Nord“. Ta list pravi, da bo to povelje mnogo pripomoglo k sporazumljenju in zboljšalo položaj, kajti pravi akt je zadoščenja in pravice, ki bode dosegel svoj smoter.

Po poročilih iz Belega grada **srbski** kralj ne bode drugače vsprejel ostavke ministerstva, ako Garašanin ne prevzame sestave koalicijskega ministerstva brez Ristićevih pristašev. Ta vest se nam pač malo čudna zdi, kajti ne moremo si prav misliti koalicijskega ministerstva brez liberalcev. Radikalcev itak ne bodo mogli dosti poklicati v novo ministerstvo, kajti skoro vsi njih vodje so po poslednjem ustanku pobegnili v inozemstvo. — Govori se pa tudi, da nikdo v Srbiji sedaj ne bode maral prevzeti ministerstva, dokler sedanje ministerstvo samo ne stopi pred skupščino, da opraviči svojo politiko.

Ruska vlada je pred nekaterimi meseci ukazala, da se imajo občine v pribaltijskih pokrajinah pri svojem uradnem poslovanju posluževati ruščine. Več občinskih zastopov se pa temu jako trdovratno upira. Zaradi tega misli nekda sedaj vlada premeniti zakon o sestavi občinskih odborov tako, da bode le polovica odbornikov voljenih, drugi bodo pa imenovani.

Kakor smo že povedali je Grevy zopet voljen z veliko večino predsednikom **francoske** republike. Ta volitev pa nikakor ni bila za republikance tako vesela, kakor pred sedmimi leti. Mnogo poslancev in senatorjev se ni udeležilo volitve. Od skoro 800 narodnih zastopnikov, ki imajo sedaj veljavne mandate, udeležilo se jih je volitve samo 589. Grevy dobil je 457 glasov, 116 manj nego pred sedmimi leti. Iz tega se jasno vidi, da je moč republikancev od tačas oslabela, ker se je nesloga pokazala v njih vrstah. Na kongresu, ki je imel voliti predsednika, godili so se jako burni prizori. Desničarji so zahtevali, da se volitev odloži, ker 4 departementi neso zastopani, kajti zbornica je zavrgla volitev 20 konservativnih poslancev. Skrajni levičarji so pa hoteli, da se skliče „constituante“, da premeni ustavo. Predsednik Leroyer je pa odločno izjavil, da nikomur ne more pustiti govoriti, ker ima po ustavi kongres samo voliti predsednika. Zaradi te izjave navstal je bil velik hrup. Še le čez jedno uro se je hrup toliko polegel, da se je mogla začeti volitev.

Poslednjo pomiloščenje političnih zločincev na **Španjskem** velja nekda tudi za Zorillo, ki se more sedaj vrniti na Španjsko.

Mej **kitajsko** vlado in nekaterimi Berolinskimi denarnimi zavodi vrše se pogajanja, da bi naslednji gradili v Kitaji prvo železnico. Pogajanja, kakor kaže, ne bodo brez vspeha. V kratkem odide

komisija strokovnjakov v Kitaj, da začne prva dela za železnico. Kdo bi si bil mislil pred nekaterimi leti, da bodo Nemci leta 1886. v Kitaji gradili železnice.

Dopisi.

Iz Trsta 28. decembra [Izv. dop.] V pravoslavni cerkvi sv. Spiridijona poleg sv. Antona bilo je v 24. t. m. zahvalno opravilo, ker je sedaj prekrasna ta stavba zunaj in znotraj popolnem dodelana. — „Tržaško podporno in bralno društvo“ napravi v 6. dan januarja veliko veselico z igro in plesom v dvorani „Politheama Rosetti“, na Silvestrov večer pa zabavo v „Hotel Evropa“. Odbor je tudi sklenil, da se društvo naroči na prve slovenske liste. — Sokolske plesne vaje imajo dober vspeh. Zanimanje mladine iz boljših rodbin je veliko, kar mora vsacega le veseliti. Sedanja telovadnica je prostranejša, nego prejšnja, telovadno orodje se je tudi pomnožilo, da popolnem zadostuje sedanjemu številu telovadcev. — Kolere ni več, pravo za pravo je niti bilo ni. Uzrok smrti četvorice je najbrž le zastrupljenje krvi po slabem žganji in ponarejenem vinu (čuč.) Vrh tega so umrli slabo živeli, slabo bili oblečeni in kot oglarji vedno umazani. Za praznike so si morda kaj več privoščili, kupili kakih starih rib, potem pa spirita iz novih Polakovih žganjarij, kjer se strupena pijača prodaja po prav nizki ceni. Po tem takem je pač lahko dobiti kolero, ali pa vsaj kolero podobno bolezen. Umrli so trije delavci in jedna ženska, rodod vsi štirje Slovenci. Želeti bi bilo, da bi tukajšnji narodni krogi kolikor možno uplivali na nižje delavske kroge. Sicer pa prebivalstvo ni vznemirjeno in upamo, da ne bode drugih žrtev. — Naš magistrat je vendar moral upisati združnike mej volilce, a ne vseh 380, ampak samo 278. V prvi mestni razred 2, v drugi 8, v tretji 140, v četrti 81. V drugi okoličanski razred 8, v tretji 25, v četrti 12, v peti in šesti razred po jednega. — Upravno združenje obeh tukajšnjih nemških glasil bi se bilo skoro razbilo. Dosedanji glavni sodelavci „Triester Zeitung“ nečejo vkupno sodelovati in zategadelj bodo nekateri odšli. Jeden (Dobernik) odide v Celovec, Meller in Fischer pa tudi ostavita Trst. Zakaj? — ni težko uganiti.

Iz Celja 26. dec. (Naši kulturträgerji mej seboj.) Naslednji dogodek bi bili zamolčali, in smo ga tudi menili zamolčati, pa zadnji dogodjaji na tukajšnji gimnaziji, kateri so vsem že dobro znani, so nas primorali, da naslednji dogodek, kakor rečeno, javnosti ne odtegnemo.

Minulo je že mesec dnij, da so v gostilni pri „Levu“ pozno v noč sedeli nekateri velikonemci, mej njimi g. župan, sinjor Lesar z nemškim imenom, nekaj gimnazijalnih profesorjev in dr. Ko sta jim vinska kapljica in pa „der edle Gerstensaft“ srce razgrela in jezik razvezala, ustane g. gimnazijalni profesor Mayr in začne govoriti. Govori o predrznosti Celjskih dijakov, ki so se podstopili, cesarico s slovensko pesmijo slaviti, reče, da je on „dajč-nacional“, da si je že velike zasluge za nemštvo na Spodnjem Štajerskem pridobil, ter zanj v kratkem času že več ko 400 gld. izdal, in še več o zatiranem nemštvu, katero le on oteži zamore. Ko profesor utihne, se spne po konci pravni praktikant in Glantschniggov koncipijent, kateri, čeravno mu ni zibel ob Renu ali kje že v blaženem rajhu tekla, ampak nekje v skromni vasi na Spodnjem Štajerji, vedno poudarja, da je tudi on prsi matere Germanije sesal. In ko se je postavil po konci, kolikor mu je bilo mogoče, reče: „Gosp. profesor, kar ste vi tukaj govorili, ni res. Eigenlob stinckt“. Profesor skoči, kakor bi ga bil gad pičil, kvišku in iz njega vro neartikulovani glasovi, mej katerimi si le: „lausub“, „... bub“, „... bub“ razumel. Govorilo se namreč ni v borni slovenščini, ampak v zveličavni kulturni šprahi in slovenščina toliko lepih izrazov še niti nema, kolikor jih je iz ust razburjenega profesorja padalo. Praktikant-koncipijent mu je ravno tako krepko odgovoril in še na vrh g. profesorju prav netaktno zaušnico dal tako močno, da mu je „cviker“ z nosa zbil in strl. Profesor Mayr ni si upal tožiti zaradi razžaljenja časti; izgovarjal se je, češ, saj je nesem jaz dobil okolu ušes, nego je samo po „cvikerju“ priletelo. Pravijo, da je potem šel pravnik-praktikanta odpuščanja prosit.

Judices judex! Je li ni to škandal? Dijaki kažejo s prstom na tega profesorja, ter ga v šoli nazivajo: „Der geohrfeigte Profesor“.

Iz Sevnice ob Savi 29. decembra. [Izv. dop.] Kako veselje obhaja tujca, prišedšega v prijazni trg — Sevnico na Spodnjem Štajerskem, ko vidi velikansk napredek v narodnem in socialnem oziru. Mej narodnjaki tam doli ne najdeš nobenega prepira in napetosti, kakor po nekaterih sosednih krajih onkraj Save. Razvidno je, da mora na čelu stati mož, ki ume stvar tako izvrstno voditi. Pred letom so tukajšnji domoljubi ustanovili „diletantsko gledališče“, ki letos zopet vrlo napreduje, kakor smo preteklo nedeljo pri prvej letošnji predstavi videli. Namen je po vsem jako blag, kajti „čisti dohodek je namenjen v podporo ubozih učencev tukajšnje ljudske šole“.

Igrali so dve igri: „Garibaldi“ in „Krojač Fips“. V prvej igri so se vsi igralci prav dobro obnašali, vzlasti se je pa odlikovala Roza (gospica C—el), ki je prvokrat nastopila. Vsi navzoči smo občudovali njene lepe zmožnosti za gledališče. Na to sta se odlikovala na citrah gg. K—k in Š—c, ki sta semkaj prišla iz nemškega (?) mesta Brežic. V drugej igri so bili vsi igralci na svojem mestu, kajti igrali so vsi brez izjeme tako, kakor v kakšnem velikem mestu. Mislil sem, da imam izvežbane Ljubljanske igralce in igralke pred očmi. „Krojač Fips“ (g. K—t) vé vedno in pri slehernej priliki pokazati svoj izredni gledališčni talent. Vsaka druga stopinja prouzročila je mej gledalci obilo smehu. Lizika (gospica Š—k), njegova varovanka, je svojo nalogo izvrstno izvršila, isto tako vse druge osebe. Omeniti še moram, da so letos celo gledališče prav lepo na novo predelali; imajo tudi več sprememb, kar kaže, da morajo imeti spretnega voditelja. Scenerije so prav dobro izdelane. — Po igri smo se pa še dolgo zabavali mej petjem in raznimi napitnicami pri čaši dobrega vina pozno v noč in še le petelinovo petje nas je opozarjalo, da bode treba iti k počitku.

Vam, vrli Sevnčani, pa kličem: Živeli! Le napredujte, kakor ste pričeli, v prosepch ljudske nabraženosti, kar bode jedenkrat gotovo dosti sadu rodilo!

Želim, da bi te vrstice izdramile nekatere sosednje kraje takraj in onkraj Save iz tiste „lethargije“, v katero so zadnji čas zabredli.

Sosednji pohajkovalec.

Iz Rajhenburga 27. decembra. [Izv. dop.] Trapistov v našem samostanu je vedno več, sedaj je že do 60 redovnikov. Svoja posestva so si pred kratkim znatno razširili; kupili so namreč lepo posestvo Kubarjevo na Gorici z opekarnico vred in pa mlin pod gradom Turnskega grofa pri Krškem. Odkar so vsprejeti mej tržane, se govori, da nameravajo za gradom sezidati lepo in veliko cerkev, kar se res utegne z leti zgoditi; saj so baje jako imoviti. S kmetijstvom se pridno pečajo: to zimo prekopavajo svoj vinograd v Sremiči prav na globoko ter ga mislijo z ameriškimi trtami zasaditi. Živine imajo mnogo in jako lepe.

V nedeljo dne 22. novembra priredila se je v Maurerjevi restavraciji tombola z 28 dobitki v prid revnim šolarjem iz trga, dne 24. t. m. dobilo je 14 takih nove obleke za jedenkrat preobleči. Bog plati vsem blagim dobrotnikom, zlasti pa dotičnemu odboru v osehah g. župnika in g. načelnika krajnega šolskega sveta pl. Rainhofena.

Dne 4. t. m. sklenil je naš krajni šolski svet po naročilu šolskih oblastev, da se tukajšnja trirazrednica prej ko prej razširi ter je v ta namen dovolil tudi že neko svoto. Ako se ta važni sklep v kratkem izvrši in se nameravana razširjatev šol pri sv. Antonu, pri sv. Lenartu in na Blanici v bližnjem času izvede, ter se znabiti katera nova šola ustanovi; potem ne bo Sevnški okraj nič več zadnji v deželi z ozirom na šolsko obiskovanje. 37 % za šolo godnih otrok brez vsakega pouka, je pač veliko preveč za sedanje čase. Da pa ne bo znabiti kdo častitih čitateljev mislil, da se v tem razglašenem okraji za ljudsko šolstvo nič ne stori, moram omeniti, da se je število razredov od leta 1870 od 4 na 11, z nemško zasebno trirazrednico v Sevnici vred celo na 14 razredov pomnožilo.

Na Štefanovo popoldne imela je Sevnška kmetijska podružnica v imenovanj gostilni svojo sejo, katere se je res obilo ljudstva udeležilo, celi okraj bil je dobro zastopan. Prednašal je najpoprej g. dr. Ipavie iz Št. Jurija tako lepo po domače o goltnej cevi, katera je najzanesljivejša pomoč napeti živini. Pokazal nam je jedno tako cev od kavčuka, dve pa kovinasti. Za tem je prednašal g. T. Grah, učitelj iz istega kraja o čebeloreji, ter demonstroval na seboj pripeljanem Dzierzonovem panji.

Njegovo predavanje je bilo mikavno in lahko umljivo, zato so ga udeleženci jako pazljivo poslušali. Stroj za surovo maslo v rokah g. Boštjančiča se je dobro obnesel. Predsednik g. Lenček razžrebal je potem še mej kmetiske ude obilo kmetijskih dobitkov: po 10 kg. ruskega lanenega semena, drevesne škarje, žagice in jednega prašička, ter razdelil dokaj zvezkov „Črni ali vrančni prisad“ in „Kako goveda plemeniti, jim polagati in streči“.

Ta seja bo gotovo mnogo dobrega obrodila. Voditelji te podružnice zaslužijo vse priznanje. Natančneje bo to sejo gotovo drugo pero opisalo. Štajerski Posavčani tedaj pripadajo k jako probujenim, v duhu časa napredujočim Slovincem. Le krepko naprej!

Fr. J.

Domače stvari.

— (Odlikovanje in premeščenje.) Glavni davkar g. Josip Podrekar dobil je marljivo in vspešno delovanje zlati križec za zasluge s krono. — C. kr. notar Josip Rainer dobil je dovoljenje, da se sme iz Železne kaple v Podkloster preseliti.

— (Imenovanja.) Davkarski kontrolor gospod Inocencij Crobath imenovan je davkarjem, davkarski pristav g. Peter Vavpotič kontrolorjem. Začasna davkarska pristava g. Makso Lilek in Ignacij Kline in Josip Dolinar, podčastnik v sanitetnem oddelku št. 9, imenovani so definitivnimi pristavi, praktikanta Fran Avman in Viktor Grabner začasnim davkarskima pristavoma.

— (Dr. Josip Derč) imenovan je zdravnikom v tukajšnji c. kr. glavnej tabačnej tovarni.

— (Umrli) je včeraj ob 5. uri zvečer po kratkem, a mučnem trpljenji za plućnico g. Ivan Hočevnar bivši učitelj v Št. Lampretu poleg Litije, nadepolen, marljiv in občepriljubljen, prišedši na počitnice v svojej rojstnej hiši v Višnji Gori. Pogreb bode jutri četrtek 31. t. m. ob 8. uri zjutraj. Lahka mu zemljica.

— (Dnevni red javni seji Ljubljanskega mestnega odbora) v četrtek 31. dan decembra 1885. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani I. Naznanila prvosedstva. II. Finančnega odseka poročilo o mestaem proračunu za 1886. leto. III. Šolskega odseka poročilo; a) o oddaji razpisanih dveh mest cesar Fran Josipovega štipendija za učence velike realke; b) o oddaji štipendija 250 gld. za učenca državnega obrtnega učilišča v Gradci.

— (V tedenskem poročilu krajevarske podružnice) zabeležiti nam je kot 32. knjižico pod št. 69, poslano z Vrhnike (poverjenik g. J. G.); kupile so jo celo Vrhniske domoljubne gospice — in kot 33. knjižico pod št. 233 (poverjenik g. J. I.) iz Celja došlo. — S posebnim veseljem poročali smo že, da smo dobili v jednom dnevu razpečano knjižico od domoljubnih Vrhniskih gospá, in evo, že so jih tudi posnemale narodne gospice; čast jim! za vzgled naj bodo našemu ženstvu po slovenskih trgih in mestih — kajti, če ima prav naroden pregovor, da žena hiši tri vogle podpira, pričakovati imamo tudi pri grajenji „Narodnega Doma“ od domoljubnega slovenskega ženstva marljivega sodelovanja. Prepričani smo, da so vse izgledne matere in gospodinje svojemu domu (oziroma, da to gotovo bodo), naj bodo to tudi domu celega slovenskega naroda! Matrone nasprotnega nam mišljenja imajo svoje „Ortsgruppe“, domoljubne naše žene pa naj bi posvetile svoje moči „Narodnemu Domu“, narodu v prosepch in slavo. — Če se sedaj koncem leta odbor krajevarske podružnice ozre na dōbo svojega delovanja nazaj, priznati si mora z zadovoljstvom, da ideja njegova nikakor ni bila puhla in neplodna. 33 knjižic (blizu 400 gld.) je prodanih; lepo število pa jih na razpečavanji kurzira. — Pogum nam torej upadel ne bode! — „Jeden krajecar, nič! — deset krajecarjev, nič!“ tako je marsikdo modroval, ko smo stopili s to skromno svojo idejo pred slovenski svet; a pomislimo le, dasi je krajecar malo, malo denarja, da vender „zrno do zrna pogača, a kamen do kamna palača“. („Die Menge macht's“ — pravi Kočevnar.) Tako tudi mi po malem sicer, a kar je nabrano, je nabrano. In če primerimo ta drobiž našega nabrajanja z gradivom poslopja, do cela zadovoljni bomo, ko bode pripravljen krajecarski pesek, navožen od gostačev in košancev, potem pač pristopijo i zastavni posestniki in gruntarji ter pripeljejo lomljenega kamenja, kuhanega apna in hrastovih debel iz svojih gozdov: gradivo je pripravljeno in poslopje se lahko začne staviti.

— (Matici Slovenski) so kot novi člani pristopili: A.) Kot ustanovnik: Semenišče mladeniško v Trstu. B.) Kot letniki: Gospod Artel Anton c. k. gimn. profesor v Beljaku. Gospod Bartelj Srečko, knjigovodja v Trstu. Gospod Berčič Peter, administrator v Spodnjem Logu. Gospod Bunc Ivan, meščanski učitelj v Trstu. Čitalnica hrvatska v Kastvu. Gospod Držanič Ivan, kaplan pri Fari na Jezeru. Gospod Golia Ljudevit, c. kr. okr. sodnik v Trebnjem. Gospod Jelušič Kazimir, občinski blagajnik v Kastvu. Gospod dr. Lesar Josip, knezoškofjski tajnik v Ljubljani. Gospod Mahkovec Anton, c. kr. koncipijent v Trstu. Gospod Mikuš Fran, c. kr. sodn. pristav v Mokronogu. Gospod dr. Müller Anton, župnik pri Fari na Jezeru. Gospod Narobe Ivan, župnik v Divači. Gospod Pogačnik Josip, župnik v Kotljah. Gospod Reš Fran, posestnik pri Fari na Jezeru. Gospod Rihar Fran, mestni kaplan v Škofji Loki. Gospod Ščulac Anton, kaplan v Moščenicah. Gospod Šinkovec Avgust, kaplan v Mirni Peči. Gospod Šmidovnik Anton, kaplan v Žužemperku. Tržaško podporno društvo. Gospodičina Vičič Ana, meščanska učiteljica v Trstu. Gospod Vračko Oskar, c. kr. koncipijent v Trstu.

— (Potres.) Včeraj 29. t. m. ob 11 uri 7. m. po noči imeli smo v Ljubljani zopet precej močen potres, kateri se je čez kake pol ure ponavljal. Prvi potres bil je silnejši, nego drugi. Okna so žvenketala, vrata pokala in se tresla, postelje so se gugale, da se je človeku zdelo, kakor bi ga kdo zibal. Marsikatega meščana vzbudila je iz spanja podzemeljska moč. — V Trstu čutili so potres ob 11¼ uri.

— (Na vseučilišči v Zagrebu) upisanih je letos 389 slušateljev in sicer na bogoslovski fakulteti 95, na juridiški 198, na filozofiški 62 slušateljev in 10 farmacevtov.

— (Vabilo) na Silvestrov večer 1885. leta v Kranjski čitalnici. Vspored: 1. Ogovor. — 2. Obso dba v Hadu (peklu). — 3. Šaljiva loterija. — 4. Prosta zabava. Začetek ob 8. uri.

— (Vabilo) v peti redni občni zbor „Savinjskega Sokola“ v dan 3. januarja 1886 ob 3. popoldne v čitalnici Mozirski. Spored razpravam: 1. Nagovor staroste. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev dveh pregledovalcev računa. 5. Volitev odbora in posebno staroste in njega namestnika. 6. Nasvet pregledovalcev računa 7. Posamezni nasveti. Ob 7. uri zvečer večerna zabava z godbo in petjem.

— (Šaleška Čitalnica) ima svoj redni občni zbor v ponedeljek, dne 4. januarja 1886, ob 3. uri popoldne v Čitalnici v Šoštanj. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika; 2. poročilo tajnikovo; 3. poročilo blagajnikovo; 4. volitev novega odbora, oziroma predsednika in podpredsednika; 5. Razni predlogi.

— (Odbor „Slovanske Čitalnice v Trstu“) javlja p. n. gospodom članom red plesov, ki bodo v mesopustu 1886. leta: v soboto 23. januarja 1886 ples s tombolo, v soboto 6. februarja 1886 ples, v soboto 20. februarja 1886 veliki ples, v soboto 6. marcija 1886 ples. Začetek ob 9. uri zvečer.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Beligrad 29. decembra. Veliko prebivalcev Vidinskega okraja pribežalo je na Srbsko in prosijo za pomoč proti Bolgarom, kateri so 50 Srbom prijaznih kmetov posekali.

Beligrad 29. decembra. Dve kompaniji bolgarskih prostovoljcev, ki sta v selih ob meji, in bolgarska oblastva silijo prebivalce, da jim morajo voziti in nositi. Oddelek srbskih prostovoljcev bode torej jutri Piroto zasel in srbsko ozemlje sovražnikov očistil.

Beligrad 29. decembra. Vest o srbsko-bolgarskem boji v Pirotu je popolnem neistinita.

Razne vesti.

* (Vereščaginovo sliko) predstavljajočo „Kristovo ustajenje“, je preteklo nedeljo zvečer ob 9. uri, ko je bilo že malo ljudi v razstavi, neznan človek s hudičevim oljem poskrpil. Slika vender ni močno poškodovana, a sledovi se še poznajo. Sicer je pa jutri razstave konec in Dunajčani se ne bodo dalje pohujševali.

* (Umrli) je grofica Rozina Mirafiori, druga soproga pokojnega kralja italijanskega Viktora Emanuela.

* (Kralj zarubljen.) Bavarski kralj Ludovik II. je v veliki stiski. Od nedelje se že po-

